

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,

проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 20__ р.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки _____ **бакалавра** _____

галузі знань _____ **0306 Менеджмент і адміністрування** _____

напряму _____ **6.030601 «Менеджмент»** _____

Програма навчальної дисципліни «Управління інноваціями» для студентів за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»
«28» серпня, 2013р. – 7 с.

Розробник: Буняк Н.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Рецензент: Геліч Н.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 29. 08. 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ проф. Черчик Л.М.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 4. 09. 2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту _____ доц. Бегун С.І.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 16. 10. 2013 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Управління інноваціями» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030601 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес управління інноваціями організації.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Управління інноваціями» пов'язана із дисциплінами «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Державне регулювання економіки», «Економічна теорія».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретичні засади інноваційної діяльності
2. Особливості управління інноваційною діяльністю організації

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання дисципліни є оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками управління інноваційною діяльністю організації.

1.2. Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів і формування у них навичок у сфері управління інноваційною діяльністю організації, зокрема:

- вироблення практичних навичок творчо вирішувати організаційні та виробничі завдання при впровадженні інновацій;
- формування навичок щодо використання науково-практичних методів при вирішенні проблем управління інноваційними процесами та проектами;
- розвиток аналітичного мислення при визначенні основних показників прибутковості інноваційних проектів і прийнятті рішень про оптимальний варіант проекту.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність поняття управління інноваціями;
- особливості взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності;
- роль держави в регулюванні інноваційного процесу;
- організаційні форми інноваційної діяльності;
- особливості управління інноваційним розвитком організації;
- особливості управління інноваційним проектом;
- показники економічної ефективності інноваційних проектів.

вміти:

- обґрунтовувати управлінські рішення в сфері інноваційної діяльності;
- підвищувати ефективність функціонування підприємства через впровадження інновацій;

- вирішувати як абстрактні так і конкретні, реальні проблемні ситуації пов'язані із реалізацією інноваційних процесів;

- планувати, організовувати та контролювати інноваційну діяльність на підприємстві;

- стимулювати працівників до впровадження інновацій у свою діяльність;

- оцінювати ефективність інноваційних процесів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної діяльності

Тема 1. Сутність понять управління інноваціями

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції.

Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями.

Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації.

Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями.

Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності.

Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур. Національна інноваційна система.

Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних індустриальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження -

виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій».

Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферу наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах.

Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція і кооперація в галузі сучасних інформаційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Змістовий модуль 2. Особливості управління інноваційною діяльністю організації

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень.

Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій.

Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Фінансування інноваційного проекту.

Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту.

Управління проектними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування.

Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційних проектів. Аналіз інноваційних проектів в умовах невизначеності.

Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є екзамен.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, поточне тестування, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання, перевірка конспектів, екзамен.

5. Список джерел

Основна література

1. Василенко О. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / О. В. Василенко, В. Г. Шматько; за ред. В. О. Василенко. - К. : ЦУЛ, 2003. – 440 с.
2. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Н. В. Краснокутська. – К. : КНЕУ, 2003.
3. Стадник В. В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. - К. : Академвидав, 2006. – 464 с.
4. Стадник В. В. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2005. – 400 с.
5. Пашута М. Т. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання: навч. посіб. / М. Т. Пашута, О. М. Шкільнюк. – К. : ЦНЛ, 2005. – 117 с.
6. Трансфер технологій: форми і методи ефективного здійснення / М. А. Йохна, П. Г. Іжевський, В. В. Стадник. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 164 с.

Додаткова література

1. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія/ Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с.
2. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие для вузов/ И.Т. Балабанов. – СПб.: Питер, 2001.
3. Буняк Н. М. Інноваційний менеджмент [текст]: навч. посіб./ Н. М. Буняк, А. Ю. Горбовий, Л. Г. Ліпич, О. М. Степанюк/ за редакцією д.е.н., проф. Л. Г. Ліпич. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 240 с.
4. Волков О. І. Економіка та організація інноваційної діяльності: Підручник (третє видання)/ О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 662 с.
5. Грабар І. Г. Економіка та менеджмент інноваційної діяльності. Навчальний посібник/ І. Г. Грабар. – К. : Центр навчальної літератури. – 2009. – 308 с.
6. Дудар Т. Г. Інноваційний менеджмент: Навч. посіб./ Т. Г. Дудар, В. В.

Мельниченко. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

7. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник/ О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.; за ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 662 с.

8. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 36.

9. Закон України «Про наукові парки» від 25.06.2009 № 1563-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

10. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 1 червня 2000 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

11. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»// Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №13

12. Йохна М. А. Економіка й організація інноваційної діяльності: Навч. посібник/ М. А. Йохна, В. В. Стадник. – К. : Видавн. центр «Академія», 2005. – 400 с.

13. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним ризиком: проблеми, концепції, методи: Навч. посібник/ С. М. Ілляшенко. – Суми: ВТД «Універсальна книга», 2003. – 278 с.

14. Менеджмент та маркетинг інновацій: Монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. С. М. Ілляшенка. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004

15. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств. Затверджені наказом Міністерства економіки України від 06 вересня 2006 року, №290. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

16. Михайлова Л. І. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник/ Л. І. Михайлова, С. Г. Турчіна. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.

17. Організація та управління інноваційною діяльністю: Підручник / За ред. проф. Перерви П. Г., проф. Меховича С. А., проф. Погорелова М. І. – Харків: НТУ «ХП», 2008. – 1025 с.

18. Провайдинг інновацій: Підручник/ Денисенко М. П., Гречан А. П., Гаман М. В. та ін.; за ред. проф. М. П. Денисенка. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 448с.

19. Скрипко Т. О. Інноваційний менеджмент: підручник / Т. О. Скрипко. – К. : Знання, 2011. – 423 с.

20. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент. Учебник. 4-е изд./ Р. А. Фатхутдинов. – СПб. : Питер, 2003. – 400 с.

21. Федулова Л. І. Інноваційна економіка: Підручник/ Л. І. Федулова. – К. : Либідь, 2006. – 480с.

22. Фостер Р. Обновление производства: атакующие выигрывают/ Р. Фостер.– М. : Прогресс, 1987

23. Чухрай Н. Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві: Підручник/ Наталія Чухрай, Роман Патора. – К. : КОНДОР, 2006. – 398 с.

24. Школа І. М. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник / І. М. Школа, І. В. Бутирська. – Чернівці: Книги – XXI, 2010. – 312 с.

25. Шумпетер Й. Теория экономического развития/ Йозеф Шумпетер. – М. : Прогресс, 1992. – с. 84. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.